

НІНА МУДРИК-МРИЦ

ВОГНИК

Printed by
HARMONY PRINTING LTD.
3194 Dundas Street West, Toronto, Ont., Canada

НІНА МУДРИК - МРИЦ

ВОГНИК
вірші для дітей

малюнки авторки

ВИДАННЯ ПЛАСТОВОГО МУЗЕЮ

КЛІВЛЕНД 1971

МОЛИТВА УКРАЇНСЬКОГО НОВАЦТВА

Маріє Діво, Господня Ненько
І України Пречиста Мати,
Із молитвами, з поклоном щирим
Тебе сьогодні йдемо́ вітати!

Ти Україну своїм Покровом
У дні минулі, покрила тихо;
Князь Ярослав ще просив у Тебе,
Щоб відвернула від нас все лихо.

Ще княжі вої в боях завзятих
Тобі, Маріє, несли́ молитву,
І запорожці клонили чола
Перед Тобою, йдучи у битву.

Ти захищала стрільців січових,
Що боронили свою державу,
Ти помагала бійцям — упівцям
В боях сміливих за волю й славу.

Ми, новачата ще невеликі,
Йдемо́ до Тебе з дитячим словом:
Покрий новацтво вкраїнське юне,
Як наших предків, своїм Покровом.

Щоб ми учились в Пласті́ й у школі
Труди́ любити, й плекати всюди
Для України безсмертну славу,
Щоб шанували її всі люди.

А ВЖЕ ВЕСНА КРАСНА...

Розбудилась Вєснонька в садочку,
Зимним снігом вмила гоже личко,
Одягла сорочку і спідничку,
Розчесала соняшну косичку

І побачила, як повз садочок
До домівки йшла новачка швидко,
І передала Весна новацтву
Привітання й першу білу квітку.

ЗАПРОСИЛИ ВЕСНУ ЛЮБУ...

Новачки — дівчатка
В гай побігли вранці,
Навкруг себе розсипали
Ігри, співи, танці.

Розбудили співом
Весну, дочку Сонця,
І відкрили перші квіти
Пелюстки — віконця.

Новачки — дівчатка
Не ішли по раду,
Запросили Весну любу
У свою громаду.

ПИСАНКА

Писанку писала
Під Великдень Настя,
Добирала гожі взори
Всім рідним на щастя.

Бабуні — “церковці”,
Між ними куточки,
У куточках для дідуня
“Дубові листочки”.

Матусі, — “косиці”,
“Смерічки” для тата,
Тітці — “зорі”, а для дядька
“Княгиня” чубата.

“Шовкових косичок”
Для сестрички трішки,
А братові —, пустуніві
“Баранячі ріжки”.

Подру́жкам з новацтва
“Трилістки” в віконце,
Україні — в “безконечник”
Уплетене “сонце”.

КРИВИЙ ТАНЕЦЬ

Ой колишуть горобчики
Березову гілку,
Під березою виводять
Новачкі гагілку.

Як повелі кривий танець,
Вузлів нав'язали,
Між вузлами фіялочки
Цвіли, розквітали.

Ой як вийшла Марусенька
Фіялки збирати,
Довелось їй кривий танець
З вузлів розмотати.

Ой недаром Марусенька
Новачка на диво,
Розплутала у таночку
Всі вузли щасливо.

НОВАЦЬКИЙ ВОГНИК

Не барі́сь, подру́жко Нічко,
Не барі́сь,
Дру́зі всі на вогник в лузі
Вже зійшлись.

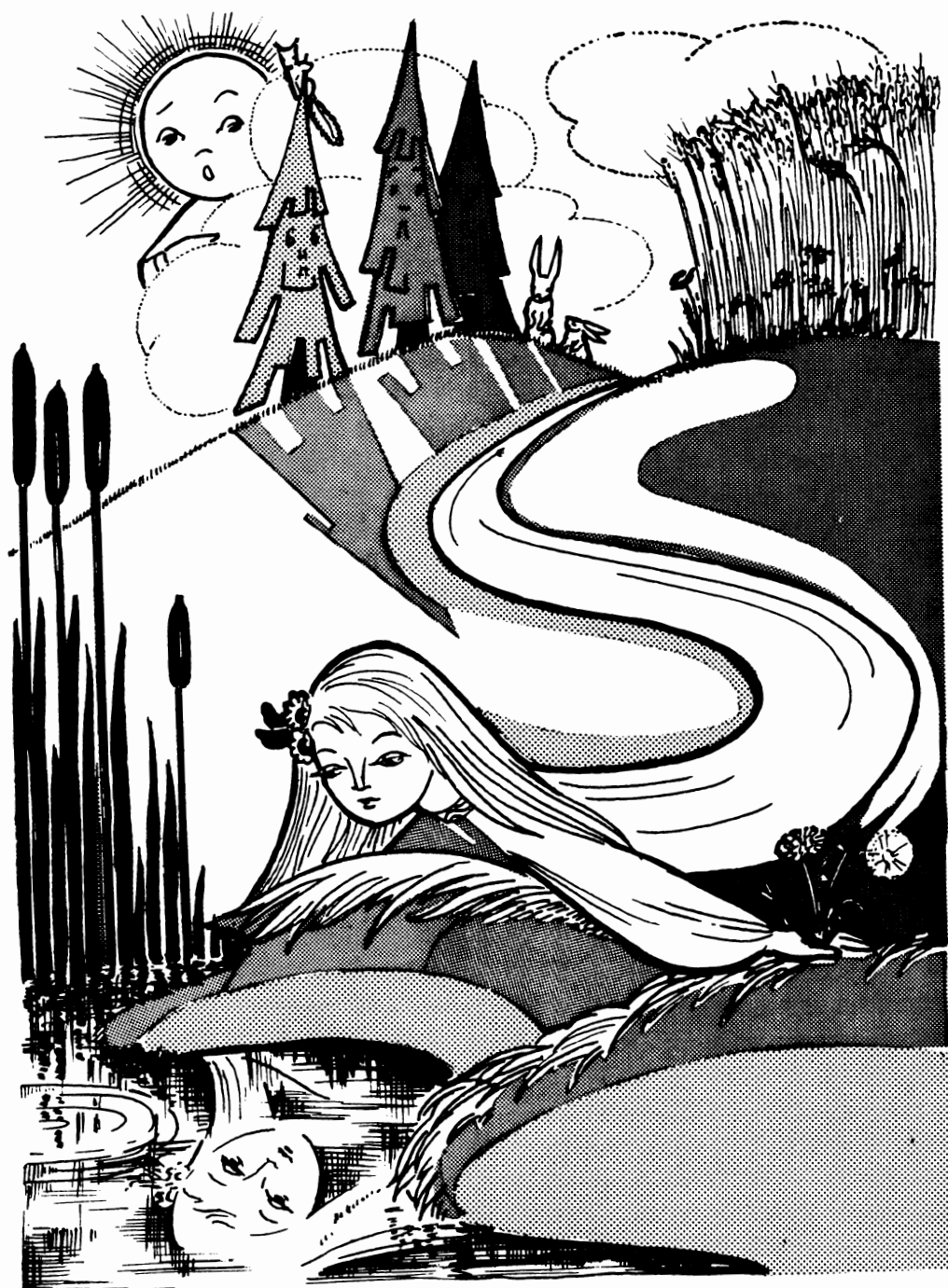
Лави новаків веселих,
Новачок
Галяву повишивали
І лужок.

Між ялинками, де в росах
Сизий мох,
З смолоскипами на струнко
Ми удвох.

Ми ждемо́, цілко́м припи́шкли,
Ще лиш мить,
І наказ нам бу́де: “Вогник
Розпалі́ть!”

Смолоски́пів ми не пустим
Із долонь.
Спалахне до зір високих
Наш вогонь!

На усе життя зогріє
Нам серця,
Славно жити нам поможе
Ватра ця!

ГОРДА СТЕЖЕЧКА

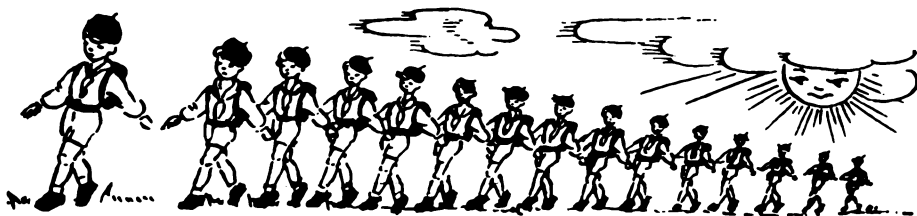
І чому та сте́жечка,
Що біжить у гай,
Ра́птом запишала́ся,
Що й не присту́пай?

Увінча́ла кві́ттячком
Коси з бу́йних тра́в,
Забіга́є й дивиться
У прозорий став.

І поля дивую́ться,
І дзвінкий руча́й,
Чом згорді́ла сте́жечка,
Що біжить у гай?

Пташку з пі́ль намовили:
“Полети́, узна́й,
Заспівай стежині тій
І про все спитай”.

І дізна́лась пта́шечка:
Горда стежка вкрай,
Нею ж бо проходили
Новаки у гай!

НОВАЦЬКА ХУСТИНА

До та́бору пої́хала
Новачка Іринка,
З Іринкою пої́хала
Новацька хустинка.

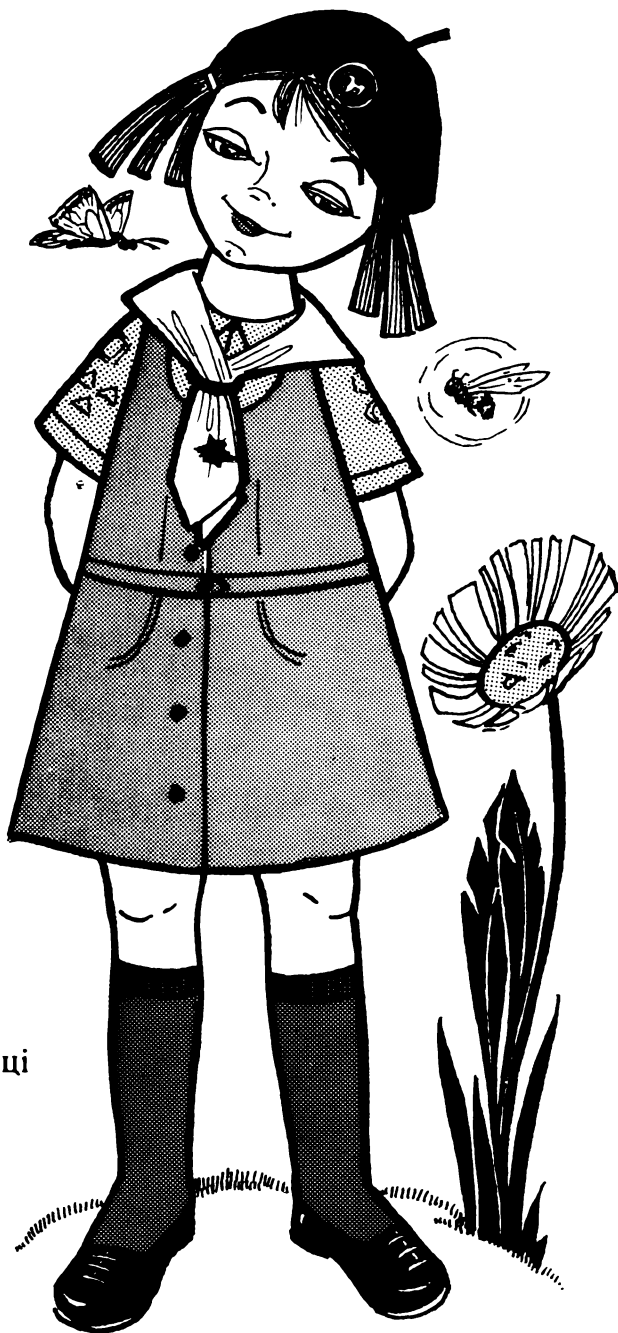
Скла́дочками лягла собі
На шийці Іринці,
З дівча́тками й Іринкою
Ве́село й хустинці.

На га́ляві увече́рі
Розпа́лена ватра,
Із і́скрами пі́сні летять
В лісок помі́ж шатра.

Ось по́другам при во́гнику
Говори́ть вірш Ірка.
Від і́скорки на ху́сточці
Гори́ть кругла дірка!

Весь час тепе́р пиша́ються
Хустина та й Ірка
Й між скла́дками на ху́сточці
Чорняве́нька дірка.

Про та́бір всім розка́зує
Новачка Іринка,
Про во́гники у та́борі —
Діря́ва хустинка.

НІЧ ВЖЕ ЙДЕ...

Ніч вже йде, в утомі личка
Посхилялись довкруги,
І проводить нам сестричка
Всі вечірні молитви.

Понад ма́штом зір намісто,
Цвіркуні сюрча́ть в траві.
За день в таборі, Пречиста,
Щиро дякуем Тобі.

Світлячки́ — нічна́ сторо́жа —
Засвітили ліхтарі,
Янгола пішли нам, Боже,
Щоб беріг нас до зорі.

Щастя — до́лю любі́й неньці,
Татові, всім лю́дям дай.
Нам любов вли́й у серде́нька,
Щоб люби́ли рідний край.

СТІЙКА

Післала сестричка
Новачку Софійку
Вночі, біля входу у табір,
На стійку.

Від гордості сяє
Новачка Софійка,
Ото незвичайно: ніч, табір
І стійка.

Стояла на струнко
При вході Софійка,
Щоб лиш бездоганно пройшла їй
Вся стійка.

Зіркі ясноо́кі
Дивуються стійці —
Ї пово́лі вгинаються ніжки
Софійці

Морга́є лука́во
Вже й місяць Софійці:
“Не можна повік закривати
На стійці”

На стовп біля входу
Схилилась Софійка...
Не зрадь, місяченьку, що сонна
Ця стійка.

ЗАСПАНИЙ ПЕТРУСЬ

Спить Петрусь, свистка не чує,
В таборі вже час на збірку.
Ой Петрусю, лихо буде,
Перебрав у сні ти мірку!

Гляньте тільки, новачата,
Як Петрусь прибіг у лаву,
Може, скажете, чого ж це
Братчик щу́литься лукаво?

Краще не кажіть ні́кому,
Щоб не насміхались люди;
Наш Петрусь уже напевно
Вчасно прокидатись буде.

ПЕРША ВАТРА

Синя тінь лягла́ між ша́тра,
Світить місяць ліхтаря,
Першу, та́бірну, в нас ватру
Розпалив сьогодні я.

Їскорки зня́лися вгору,
Зупинився, ма́буть, час...
Це ж було́ в наказі вчора:
“Сто́рожем вогню — Тара́с!”

Ген біліють наші ша́тра,
На траву́ лягає дим.
Я розпалював цю ва́тру
Сірнико́м лише́ одним.

В серці — мо́торошно трішки:
Щоб хоч во́гник не пога́с!
Повз по моху́ він, по ріщю,
Колива́вся довгий час.

Вре́шті с́яйнули під га́єм
По́лум'я стрі́чки ясні!
Братчик гу́тірку кінчає,
Зараз почнемо́ пісні!

ПЕРША СТІЙКА

Найм́еншенький в рої — Тарас
Пішов на стійку перший раз,
І хоч не знає він тривоги,
Тремтіли трішки в нього ноги.

Стояв уважно, хоч до сліз
По спині холодок поліз,
Хоч темряву посіяв вечір,
А в ній страшні ввижались речі.

Хвали́вся братчик пластунам:
“Стояв Тарас на стійці сам!”
Тарасик заперечив: “Ні,
Та ж равлик помагав мені!”

ПРИГОДА В ТАБОРІ

Пропа́в із та́бору нова́к
Юрасик — у субо́ту,
Неда́вно ще труди́вся тут,
Вико́нував робо́ту.

Свистки́ сюрча́ть на всі лади́,
Весь про́від упріва́є.
Такий слухня́ний — і пропа́в!
Шука́ють — і нема́є!

Хорта́ми бра́тчики усі́
Проню́хують довкі́лля,
Нема... лиш ви́ріс гри́б за ніч
Он там, посере́д зілля.

Здорови́й гри́б! Посере́д трав
Вели́ка кругла ша́пка...
Ой та він ру́хається, йде...
Це ж про́ста жах і кра́пка!

Прини́шкли всі́, і сьо́мий піт
Змива́є юні чо́ла,
А гри́б до та́бору іде́,
Хита́ючись спрокво́ла.

На сте́жці вже... та ж це Юра́сь,
Немов сні́пок з кві́тками:
“В нас за́втра гости́. Кві́ти ці
Всі́ для моє́ї мами!”

ДРУГ “ДУБОВИХ ЛИСТОЧКІВ”

Нова́чка Ганну́ся
В годину́ дозві́ля
Чого́сь то шукала
В ліску́ серед зі́лля.

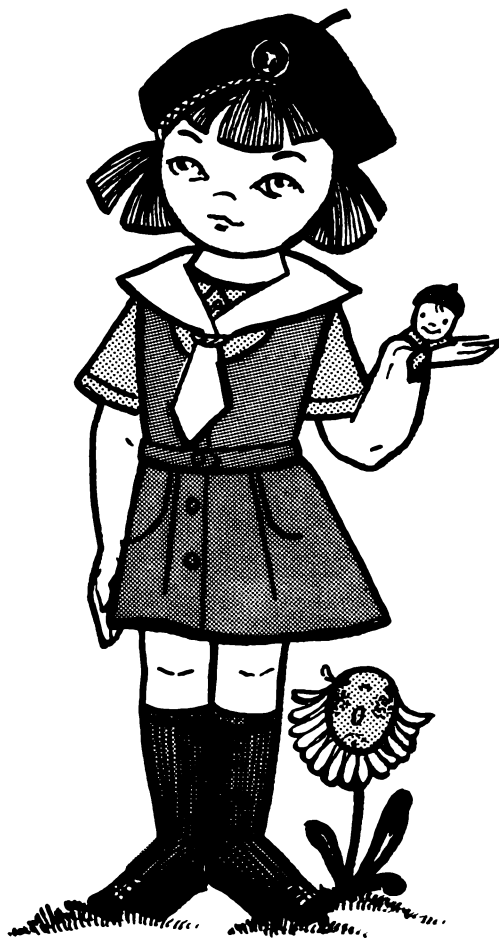
Знайшла́ й не сказа́ла
Ні́кому нічо́го...
Які́сь таємни́ці
В Ганну́ськи небо́ги.

Не гра́лася з на́ми,
При́йшла, мов ми́шка,
Кле́їла що́сь, ши́ла
В кутку́ нишко́м — ти́шком.

Корті́ло, дізна́тись
Про все́ оте́ диво,
Та на́м набрида́ння
Ці́лком не власти́ве.

А вранці́, на збі́рці,
В до́лоньці́ Ганну́сі
Стоя́в новачо́к —
З дуба́ жо́лудь маню́сій.

Свято́чно прийня́тий
Був дру́г — жо́лудьо́чок
В на́ш рій, той що́ зве́ться,
“Дубови́й листочо́к”.

ЧИ ЗНАЄТЕ...

Чи знаєте? —
 У табір їздили ми влітку!
 Гуляючи між зел,
 Вивчали кожну травку й квітку
 І кликали по імені їх на світанку,
 Вітаючи із добрим днем усіх щоранку.

Чи знаєте? —
 Навчилися ми пісень багато,
 Щоб їхнім гомоном
 Весь смуток із землі прогнати.
 Розсіємо пісні дзвінки в усі усяди,
 Щоб щастям розцвіли, щоб їм раділи люди!

Чи знаєте? —
 На стійці ми були всю нічку,
 І місяць лиш одну
 У темряві світив нам свічку!
 І добирався страх нам у серця щосили,
 Та ми серця відваги ключиком закрили!

Чи знаєте? —
 Ми вогники палили ясні!
 Вогонь нашіптував
 Слова гарячі і прекрасні.
 З тих слів зібрали ми насіння Щастя
 й Волі,
 Щоб Україні вирросло суцвіттям Долі!

МАНДРІВКА

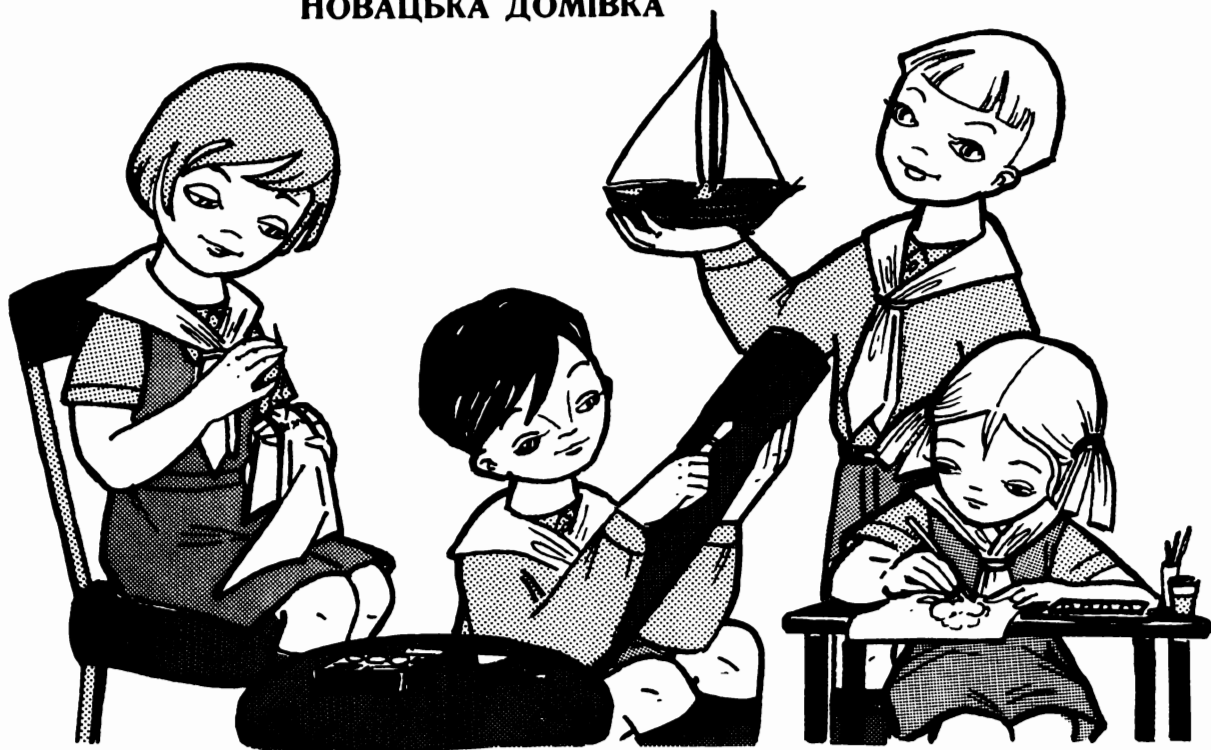
У мене в черевічках,
Мабуть, живе мандрівка,
Лиш тільки їх зодягну,
Враз мушу я іти. —

Мандрую вулицями,
Мені назустріч сонце,
Дерева струнконогі,
Електрики стовпи.

І приязні усмішки
В зустрічних на обличчях.
Як гарно мандрувати,
Іти, іти, іти...

Люблю я черевічки,
В яких живе мандрівка,
Що кличе у незнані
Розсміяні світи!

Думало нова́цтво —
Діти невеличкі,
Як їм прикрасити
Пластову світличку.

До праці взяли́ся
Вмить після науки,
Працювали пильно
Думка, очі, руки.

Рушничок Маруся
На іконку вшила,
Вишила гарне́нько,
Буде Богу мило.

Змайструва́в Богда́нко
Човника з вітрилом;
“Чорноморці” певно
Хвалитимуть діло!

Леся малювала
Ройову́ емблему,
Славко різьбив пильно
Символи тотему.

Всім своїм придба́нням,
Хоч і невеличким,
Приберу́ть гарне́нько
Пластову світличку.

Ска́жуть усі́ люди:
“Справжні нова́чата!
В них така весела,
Така́ гарна хата!”

ІМ'Я ДЛЯ РОЯ

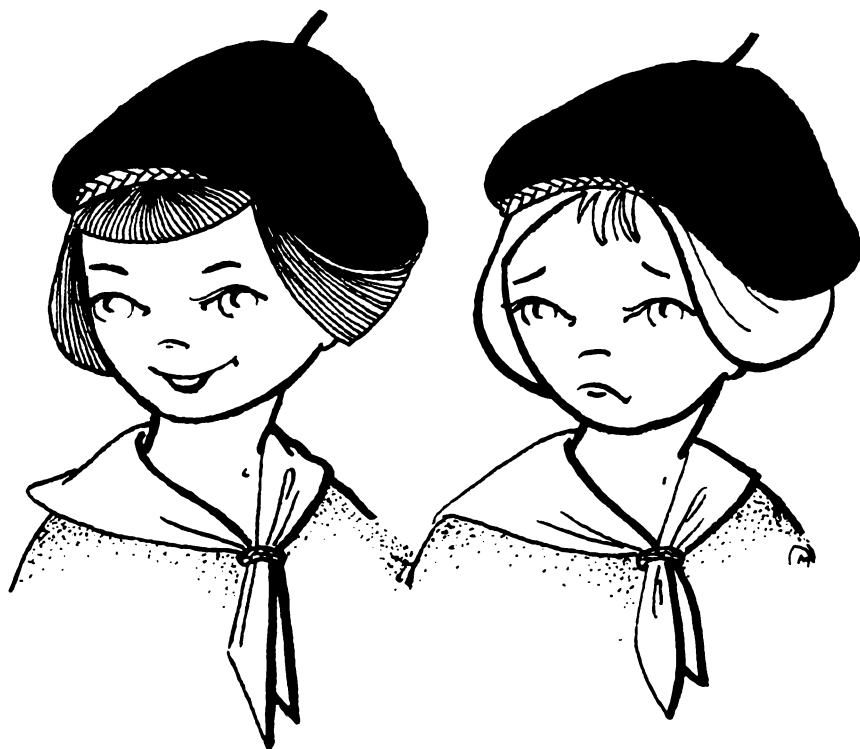
Ми подружки із роя одного;
Назви ще не маємо для нього,
Що ж придумати і де шукати,
Як ім'я нам для роя придбати?

Вже пита́ли у батьків, сестри́чки,
У кни́жках шука́ли із полицьки,
І вкінці́ зібра́лись в холоди́чку
На нараду в парку, на горбо́чку.

Довго так ми ра́дили́сь у парку
І пита́ли ро́йову Ода́рку,
А вона шукала в пі́сні, в казці,
Серед пти́ць і в кві́тів го́жих в'язці;

І вкінці́ сказа́ла нам: "Вже зна́ю,
В Украї́ні, в на́шій рідні́м кра́ю,
Кві́тне цвіт на со́нце схо́жий, мили́й".
"Со́няшник" на́ш рій ми охристи́ли!

ЧОМУ?

Я й Оксáнка — дві сестри́чки,
Дві нова́чки невели́чкі,
Дуже схо́жі. Кажу́ть люди:
З нас ко́лись поті́ха бу́де.

Ті́льки чом це до Окса́ни
Всі всмі́хаються, хто гляне,
І сестри́чка, і подру́жки,
А я за́вжди самоту́жки.

Ксе́ня за́вше пе́рша всю́ди,
Ради́ їй всі до́брі люди,
Я ж весь час в ку́тку, оста́ння.
Це ж неща́стя, безтала́ння!

Запита́ла я у ма́ми,
Чом це діе́ться так з на́ми?
А мату́ся: "Тут става́йте
І у дзе́ркала спита́йте".

Ді́вимось: про що це йде́ться?
Знаю́ вже, мені́ зда́ється...
Ті́льки, щоб напе́вно зна́ти,
Хочу́ вас ще за́питати.

ВЕЛИКА ТУРБОТА

Ну й коли ж мені дозволять
Записатись в новаки!?
Важко ждати безконечно,
Дні стають, немов роки.

Хочу кинути всі псо́ти...
Не вдається це ніяк;
Це тому, тому напевно,
Що я досі не нова́к!

Новака́м усі прихі́льні,
Поважають цих хлоп'ят,
А на мене кажуть — лобур,
І ніхто́ мені не рад.

І коли ж мені дозволять
Ста́ти хлопцем хоч куди,
Записатися в нова́цтво
І позбу́тися біди!

НОВАЦЬКЕ РІЗДВО

Горить різдвяна зіронька
Високо угорі,
Серця новацькі кличе всі
З усіх сторін землі.

Серця новацькі разом всі
Спішать у рідний край,
Ясніше, зіронько, світи,
Стежки їм простеляй.

Назустріч їм ліси Карпат
І затишки долин,
Вони ж спішать, де серед гір
Родився Божий Син.

Прийшли в вертеп, немов квітки,
Моли́твами цвітуть:
Для України проведи
До волі й щастя путь!

РІЗДВЯНА СВІЧЕЧКА

На столі чекає біла свічка...
 Вже пора? Ще лиш маленька мить —
 Засміялась іскра невеличка,
 І вже вогник сяє — мерехтить.

Друзі — новаки, Христос родився!
 Чи горять уже свічки у вас?
 Чи в усіх нас вогник загорівся
 В той самий святочний, світлий час?

Чи ми всі вже лінемо думками
 Ген до рідних гір і до долин,
 Несемо їм щирими серцями
 Світлу вість: "Родився Божий Син!?"

Поспішаймо серцем в Україну,
 Сядьмо за прабатьківським столом:
 Разом усіх нас, Господний Сину,
 Волею благослови й добром.

ПРОЩАЛЬНА ПІСНЯ роя "Карпатські Бджілки" з Клівленду

УСІ БДЖІЛКІ РАЗОМ:

Пора, Бджілки Карпатські,
Ясніє небосхил,
І простори шлють заклик
До наших юних крил.

1. НОВАЧКА:

Немов веселий вулик —
Домівка пластова,
Гніздо й рої новацькі —
Вощина золота.

2. НОВАЧКА:

Там вперше ми почули
Ясний привіт: "Готуйсь!"
Служити Україні
Ніколи не лінуєш!

3. НОВАЧКА:

Сестричка нас навчала
У гутірках, в піснях,
Скарбів знання шукати,
Йти по добрих стежках.

УСІ РАЗОМ:

Пора, Бджілки Карпатські,
Ясніє небосхил,
І простори шлють заклик
До наших юних сил.

4. НОВАЧКА:

Ми силу роздобудем
Для розуму й серця,

5. НОВАЧКА:

Де серце й розум сильні,
Недолі там кінець.

6. НОВАЧКА:

Красу плекатимемо,
Мов квіти на весні,

7. НОВАЧКА:

Щоб Україні щастя
Сплести в вінки рясні.

8. НОВАЧКА:

І нетрів темну пастку,
І плетиво тенет
Напевно переможе
Наш обережний лет.

9. НОВАЧКА:

Прощайте всі: Сестричко
І Подруги в роях —

10. НОВАЧКА:

Нам стелиться вже бистро
В юнацький улад шлях!

УСІ РАЗОМ:

Пора, Бджілки Карпатські,
Ясніє небосхил,
І простори шлють заклик
До наших юних крил!

ЗМІСТ

1. Молитва Українського Новацтва	3
2. А вже весна красна	4
3. Запросили весну коху	5
4. Писанка	6
5. Кривий танець	7
6. Новацький вогник	9
7. Горда стежечка	11
8. Новацька хустина	12
9. Ніч вже йде	13
10. Стійка	14
11. Заспаний Петрусь	15
12. Перша ватра	16
13. Перша стійка	17
14. Пригода в таборі	18
15. Друг "Дубових Листочків"	19
16. Чи знаєте...	20
17. Мандрівка	22
18. Новацька домівка	23
19. Ім'я для роя	25
20. Чому?	26
21. Велика турбота	27
22. Новацьке Різдво	29
23. Різдвяна свічечка	30
24. Прощальна пісня	31

1

